

نام و نام خانوادگی :

باسمه تعالی

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان قیر و کارزین

تاریخ :

دبیرستان نمونه دولتی اقبال لاهوری

نام درس : علوم و فنون دهم

وقت : ۶۰

۱- درستی یا نادرستی جملات زیر را بنویسید ۲

الف) هنگامی که از متن سخن می گوئیم خواست ما فقط نوشته های روی کاغذ است

ب) عاطفه ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود

ج) واج آرای صامت ها از مصوت ها محسوس تر است

د) پس از عاطفه مهم ترین و موثر ترین عامل پیدایی شعر، وزن است

۲- حکایت زیر را بخوانید و از لحاظ قلمرو زبانی بررسی نمایید (سه مورد کافیسست) ۱۷۵

" درویشی مستجاب الدعوه در بغداد پدید آمد حجاج یوسف را خبر کردند. بخواندش و گفت دعای خیری بر من کن گفت خدا یا جانش را بستان. گفت از بهر خدای این چه دعاست؟ گفت این دعای خیر است تو را و جمله مسلمانان را "

۳- بیت زیر را از لحاظ قلمرو ادبی بررسی کنید (دو مورد) ۵/

ما چو نایبیم و نوا در ما ز توست ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست

۴- نمونه های زیر را از لحاظ حس و حال و لحن بررسی نمایید ۱

الف) ای آنکه غمگنی و سزاواری و اندر نهان سرشک همی باری

رفت آن که رفت و آمد آن که آمد بود آن چه بود خیره چه غم داری

ب) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم

۵- واج آرای را در ابیات زیر نشان دهید ۱

خوابِ نوشین بامدادِ رحیل باز دارد پیاده را زسیل

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند آیا بود که گوشه ی چشمی به ما کنند

۶- در بیت زیر چه آرایه ی ادبی می بینید؟ ۵/

"یک عمر پریشانی دل بسته به مویی است تنها سر مویی ز سر موی تو دورم

۷- هر یک از جملات گروه الف به کدام یک از جملات گروه ب مربوط می شوند؟ ۱/۵

الف) این زبان در دوره ی اشکانیان رایج بود ب) زبان دری

فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی به آن زبان است پارتی

زبان رسمی در بار ساسانیان است باستان

۸- پس از برافتادن ساسانیان .....نخستین دولت اسلامی در ایران بودند . /۵

۹- سه مورد از ویژگی های شعر قرن چهارم و نیمه ی اول قرن پنجم را بنویسید /۷۵

۱۰- پس از ورود اسلام به ایران ،چه کسی زبان فارسی را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد و چرا ؟ ۱

۱۱- در باره ی تاریخ بلعمی چه می دانید ؟ ۱

۱۲- حماسه ی ملی ایران و شعر حماسی با ..... به اوج رسید و ..... را پدر شعر فارسی نام نهادند /۵

رودکی __ شهید بلخی فردوسی __ ناصر خسرو فردوسی __ رودکی رودکی __ فردوسی

۱۳- در واژه های زیر مصوت ها را نشان دهید ۲

آهو خودکار اسم سفره کاه

۱۴- واژه های زیر را به هجای سازنده تقسیم کنید /۷۵

خوبان برنامه یلدا

۱۵- بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده ی آن تجزیه کنید ، سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید ۲

اگر هوشمندی به معنی گرای که معنی بماند نه صورت به جای

۱۶- در عبارات زیر سجع را بیابید و نوع آن را نیز بنویسید

الف) ظریفان گفته اند به سیری مردن به که گرسنگی بردن /۵

ب) دشمن چو از همه حیلتی فرو ماند ،سلسله ی دوستی بجنابند .پس آن گهبه دوستی کار هایی کند که هیچ دشمن نتواند ۱

ج) مال از بهر آسایش عمر است نه عمر از بهر گرد کردن مال

۱۷- واژه ی "خواهش ..... حرف و ..... واج دارد /۵

۱۸- برای هر یک از واژه های زیر یک واژه ی هم وزن بیاورید /۷۵

معلوم ترازو سر تا سر

۱۹- برای هر یک از موارد زیر یک صامت و یک مصوت را در کلمه بیاورید ۱

(و)صامت..... مصوت.....

(ی)صامت..... مصوت.....

خسته نباشید